

nami. Delo v vsej Jugoslovnski Matici bi govorilo skoraj za slednje. In to ni prav. Mi sami, ki nismo neposredno na lastni koži tangirani, bi morali najkrepkeje dvigati prapor osvobođenja neodrešenih bratov. Šele tedaj bi dokazali zrelost naše nacionalne in državniške zavesti. Šele to bi dalo tudi narodu v neosvobojenih krajih ono pravo moralno oporo, ki črpa odporno silo iz samega sebe.

Mi pa ne zanemarjamo samo te svoje, skoro najvišje narodne dolžnosti ampak celo grešimo iz gole malodušnosti, čisto iz sebičnosti in radi svojega ozkega obzorja nad temi nesrečnimi brati. Koli in kolikokrat smo v teh zadnjih letih slavnostno besedili, kako nam je hudo radi izgube tega »najboljšega« dela našega naroda in koliko drugih prekrasnih in milo donečih lastnosti smo jim že zapisali v tem minulemu času po naših listih, tudi v Mariboru, v življenju pa: kolikokrat so že morali slišati in čutiti od nas samih ti od krute usode iz juga iztisnjeni bratje, da so tukaj, na naših tleh, torej na svoji lastni grudi vendar le — »tujci«.

In to je baš tisti naš veliki greh, ki nas korak na korakom razgalja, kako smo še vedno majhni, da ne rečem hujšega. Ne mi sami, drugi so nas rešili iz tisočletnega suženjstva. Pa na to smo že davno pozabili, čeprav je bilo še komaj včeraj in že v svoji obojetnosti s komolci odpravimo od domače skledje brate, za katere imamo v praznični obleki toliko lepih besed. Pa ravno mi obmejni Slovenci imamo za to najmanj povoda in upravičenosti.

Ne zamerim nemškutarjem in drugim pred desetletji od severa privranci tujcem, če so jim trn v peti »tujci« z juga, ker jih s svojo južno živlostjo, podjetnim duhom in veliko inteligenco izpodirajo na vseh koncih in krajih z nenavadnim uspehom in tako vedno bolj pritiskajo ob zid. Če bo ta razvoj tudi v bodoče tako hiter, bodo morali germanski privranci prav kmalu zapustiti svoja sicer globoko in dobro usidrana dobičkanosna pozicije. Razumljiv je torej njih gnev, in skoro težko jim je zameriti, če s hočejo svojo onemoglo jezico hladiti vsaj s tem, da zmetajo brate z juga vse vprek s čiči. Stoletna je to tem nadutežem vcepila njihovo nepoteno oblastnost v meso in kri. In če morejo umeti, da so prišli v to državo iz noč končno tudi njim gospodarski tekmovalci.

To je ravno tisti velik in nepcenljiv plus, katerega so nam prinesli v obmejne kraje, posebno v Maribor begunci, bratje iz juga. Zato mi je neumljivo, kako more tudi slovenski domačin le za hip videti v našem Primorju tujca. Kaj bi le bil še danes Maribor, če bi ne bilo tukaj beguncev, naših Primorcev! Gotovo bi imel še po večni nemško lice. In koliko solidnih obrti, trgovin in drugih podjetij so nam ustanovili ti fudisti, katera so sedaj naš ponos in bodo s časom tudi našim ljudem dober vir dohodkov. Ta animoznost proti došlim Primorcem izvira večinoma iz gospodarske zavisti in vendar uvidi vsako dete, da moramo ravno z gospodarskega vidika še

posebej blagovati naselitev Primorcev med nami.

Kot priskušeni narodni bojevniki pa so na naše nezavedno ljudstvo v narodnem oziru vplivali posebno blagodejno. Sicer opažamo v zadnjem času žal premalo njihovega delovanja, omenjam n. pr. »Jadrana«, ki je skoro zaspal, tudi pri »Sokolu« je zelo pihlo število Primorcev itd., upamo pa, da je to le prehodni štadij. Jedro naših južnih bratov je zdravo in mi jim moramo biti le hvaležni za njihovo delo med nami, kruba pa je menda v Jugoslaviji še za vse dovolj. Če se uveljavi zmožnejši, pa najsibo to brat iz juga, je to edino prav in v korist celokupni stvari. Ako pa bomo poslušali že vsakega hipohondra, ki ne trpi poleg sebe konkurenta iz sosednje vasi, potem ne bomo smatrali za tujca samo Primorca, Ljubljana, ampak kmalu tudi onega, ki bo prišel iz Savinjske doline ali Ptuiškega polja. Potem pa se ne smemo zgražati, če bodo tudi nas v Celju, Ljubljani, Zagrebu ali celo v Beogradu smatrali za tujce. In tako prehajam v novo poglavje, ki bi končalo še žalostnejše za naše abderitsko mišljenje.

Ampak tako je: če je pri nas res močno zakotven separatizem, potem sloni edino na tistem našem malenkostnem vaškem pojmovanju in precejevanju lastne nemoci. To pa je gnjiloba v narodnem telesu, ki lahko postane končno tako obsežna in nevarna, da se bomo sami med seboj poklali, brez Hrvatov in Srbov.

To imejmo pred očmi ob obletnici nesrečnega Rapalla in začetni tu, pri koreninah z vzgojo samega sebe.

Če pa bi kdo mislil, da sem rekel o tem pojmovanju »tujcev« preostro besedo, naj zamisli nad tem: — ko smo dobili pred kratkim novega vodjo na policijski komisarijat, sem slišal iz ust več inteligentov: »Že zopet Primorec; so že tak sami tujci tam«. In neki slovenski list, ki gre v tisočih eksemplarjev med ljudstvo je še ta teden zaničljivo pisal o — čičih...

Landru.

Scipio Sighele, ki v svoji knjigi »Morale privata e morale politica« razčlenja hinavsko moralo sodobne družbe, pravi na nekem mestu, da je današnja družba kakor nalašč za velike zločince. Njegov rojak, sloviti psihijater Cesare Lombroso, je že dolgo pred Sighelejem raziskoval elemente genijalnosti, blaznosti in zločinstva v sodobni civilizaciji. Ne glede na levo ali na desno je podvrgel ostri analizi duševni ustroj genijalnih ljudi in ga primerjal z ustrojem velikih zločincev ter z raznimi tipi blaznikov. Navadni svet mu je hudo zameril to opeščanje njegovih idolov, ali znanost je potrdila marsikateri Lombrosov rezultat. Kakšna razlika je pravzaprav med Napoleonom, ki je z užitekno gazil po mrtvih truplih svojih in sovražnih vojakov in pa med navadnim morilcem, ki je z užitekno prisedel h kosilu, ko se mu je posrečil bestialni amor? Razlike delajo zgodovinarji, ki združujejo Napoleonovo osebo z nešteti okolišninami in postran-

skimi dogodki, ter oni, ki jih zasleplja že sama beseda »car Napoleon«; kdor pa strga z Napoleona vso zunanjo navlako in analizira njegovo čisto osebnost, bo moral opaziti, da sta imela Napoleon in morilec enak užitek, dasiravno različno potenciran. Današnja družba skriva nešteto zločinskih tipov, ki zadoščajo svojim nagonom na najrafinirane načine v širokem okvirju današnje družabne morale. Scipio Sighele navaja v zgoraj omenjenem spisu več dobrih primerov neopaznega modernega zločinstva. V kolikor je to zločinstvo v zvezi s seksualnim nagonom, najdemo dolgo vrsto primerov v spisih Krafft-Ebinga, Blocha, Forela itd.

Te dni se upirajo radovedne oči evropskega meščanstva na zločince, ki stojijo pred pariško poroto in ki zaslužijo ime »velike«. Ime mu je Desiderij Landru. Obtožnica mu očita, da je imel v času od leta 1914. do 1918. nič manj kakor 283 nevest, izmed katerih jih je 10 misteriozno izginilo. Materijal, ki so ga s težavo zbrali najboljši pariški sodniki, daje slutiti z vso verjetnostjo, da je Landru te nesrečne ženske v svoji vili ubil, na to pa brzokone razsekal in sežgal.

Zločini, ki se mu očitajo, so tako strašni, da vzbujajo v poštenih dušah grozo in stud. Toda to prvotno čustvo se kaj hitro pretvarja v radovednost in senzacijo. Tako je nastal iz zločince Landruja eden najslavnejših mož Evrope. O njem ne pišejo samo poulični dnevniki, tudi najresnejši pariški listi, kakor na pr. »Journal des Débats«, prinašajo vsak dan izčrpna poročila o sodnijski razpravi v Landrujevi aferi. Ljudskim množicam, navaženim iz za vojne krvi in grandioznega ubijanja v masah, je morilec Landru dobrodošla senzacija, ki daje priložnost, da se razdraži in vzbudi marsikatera perverzna, zločinska »žilica«, ki jo je pritisk razmer obsodil v latentno mirovanje. »Panem et circenses!« Ta krik je odmeval po Rimu, ko so nastopali dnevi njegovega upadka. Današnja Evropa pa zahteva kruh (t. j. kar najboljšo gnotno življenje) s svojim vseskozi materialističnim razrednim bojem, in igre, krave igre, v dnevnem časopisju, katero mora vsak dan najaviti par umorov in umazanij škandalov, če hoče, da si pridobi popularnost in obstoj.

Pariški mehanik Landru je postal don Juan in hkrati markiz Sadu XX. stoletja. Nekdanji don Juan, vitez galantnega stoletja, zvesti sin romantične Španije, zapeljivec ljubezniželjne »donne«, je bil fini kavalar z razredčeno aristokratsko krvjo. On je imel v svojem grešnem življenju trenutke, ko mu je bila strast več nego vulgarna vita sexualis — hrepenenje po harmoniji in neosebni lepoti. Don Juan XX. stoletja je produkt голе borbe za denar, gola materijalizma, ki ne pozna globoke strasti Abelarda in Heloise, marveč pretvarja nekoč »zlati« ženski pogled v pravo materijalno zlato (ali, če hočete, v papirnate franke in dolarje po najvišjem kurzu).

Ta zoperni vampir profitorske seksual-

nosti stoji sedaj visoko na evropski areni, krog njega pa se gnetejo časnikarski reporterji, da zabeležijo vsako njegovo gesto ali frazo in jo še svežo izroče tiskarskemu stroju, da lahko ulica izživi del svojih podlih instinktov. V tej propadajoči, v sebičnosti in v družabnem kaosu se potaplja dobi je zapisala pod njim neka tajinstvena, nevidna roka besede »Ecce homo!« — »Glej, človek!«

Ignocius.

=====

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadst.

posljuje ob nedeljah od 1/10.—1/11. ure

in ob četrkih od 1/19.—1/20. ure

=====

Politične vesti.

* Razdeljena taktika. Dolgo časa smo čakali, da se naša »opozicija« zedni na kakšnem pozitivnem delu. Doslej si je namreč bila edina samo v rušenju in sabotaži države. Šele mobilizacija je pokazala, da se opozicija razume tudi v »pozitivno delo«. Več ko teden dni že premlevala opozicijsko novinstvo svoje zasluge za demobilizacijo in odvrnitev vojne. Klerikalni listi slikajo svojim političnim analistom strašen rešpekt, ki ga je dobil vojni minister in vsa vlada (tudi minister Pucelj) pred nastopom Jugoslov. kluba. Seveda so si dal takoj nakazati par kilogramov patentirane politične modrosti, ki jo prodaja med ženskimi korzeti, nogavicami in drugo perverzno ropotljo bivši minister za prehrano dr. Korošec ter so na podlagi te modrosti odredili takojšnjo demobilizacijo. Radiču zagrebško namestništvo očita, da je v zvezi z neredi, ki so se bili pojavili med kmetstvom prebivalstvom o priliki mobilizacije na Hrvaškem. In pesniško navdahnjeni Stjepa Radič napiše v »Obzoru« vedelohovit članek, v katerem primorja svoje Turapolice z Lloydom Georgeom in Hardingom. Kakor sta ta dva državljnika započela akcijo za razoroženje, tako so jo započeli v Jugoslaviji pacifistični veliki republikanci! Na to duhovito idejo so pa prišli šele v trenutku, ko je Karel Habsburg ogrožal tudi Hrvaško! — Trobenta Hrvaškega bloka, poloficijsko glasilo albanske vlade »Hrvat« (»Hrvat« namreč zavzema v albanskem vprašanju ravno isto stališče kakor naši nasprotniki) pa se norčuje iz male antante, češ, kaj bi se repenčila s svojimi uspehi, ko je vendar Karla odslavljal Horthy s pomočjo velike antante. Tako so si separatisti razdelili takoko, hkrati pa se vrgli kakor sestranski psi na demagoško kost, ki se ji pravi demobilizacija in jo oglodali do zadnjega. Tako se pri nas »rešuje« zunanja politika in s tem fantičnim krikom bi si naj pridobili simpatije v inozemstvu!

Možnost zveze z Marsom.

Konoc.

Večkrat se je že pojavila vest, da so bili ujeti brezžični znaki, od katerih se ne zna odkod so prišli ter je bila izrečena nada, da so morda z Marsa. Koncem meseca januarja 1920. se je pojavila zopet taka vest, ki je javila, da so istočasno v Londonu in Newyorku ujeli znake, katerih zvor je najbrže izven zemlje, s kake bližnje zvezde, a najbrže z Marsa. Z ozirom na to, da je Mars o opoziciji koncem meseca aprila prišel v najbližjo oddaljenost od zemlje se je splošno pričakovalo, da se bo tudi na naši zemlji poduzelo podobne tozadevne poizkuse. To sta tudi poizkusila Amerikanca dr. Frederic Milliner in njegov pomočnik Harwey Gajneg na dan najmanjše oddaljenosti — 28. aprila. Milliner opisuje svoj poizkus takole: »Najprej smo uporabljali električne valove 15—16.000 m dolžine in smo tako nekaj ur mogli razumeti vse, kar se je dogajalo na svetu. Stali smo v zvezi z vsemi večjimi radio-postajami v Berlinu, Mehiki itd. Okrog 2 ure ponoči se je vse umirilo in tedaj smo začeli delati z valovi 300.000 m dolžine. Na celim svetu je vladala mrtva tišina. Koncentrirali smo vsa svoja čutila, da ujamemo tudi najmanjši glas, toda slišali nismo ničesar. Mars nam ni odgovoril.«

Ta najbrže prvi pravi poizkus je kon-

čal torej z negativnim rezultatom. Sedaj pa nechte nastane vprašanje: Bi li kakor je mislil neki astronom poskusi najprej dokazov, da žive na Marsu bitja naše vrste, ter komaj potem poizkušali stopiti z njimi v zvezo ali naj bi obnovili take poizkuse zopet ob najugodnejši priliki torej v prvi vrsti v perijodi opozicije? Na prvi del tega vprašanja moremo lahko odgovoriti, da bomo baš s temi poizkusi najlažje prišli do dokazov, da žive na Marsu miselna bitja četudi ne bomo takoj razumeli njihov. Po signalih moremo vedeti, da li prihajajo z Marsa. Ako smo lejo, če jeno zrak, to vko o eksistenci miselnih bitij, moremo torej sklepati, da so tudi tam astronomi, ki poznajo obstoj zakone gibanja nebesnih teles in ki vedo koliko je oddaljen Mars od Zemlje ter zamorejo torej tudi preračunati koliko časa rabi svetlobni signal, ali pa signal z brezžično telegrafijo, da preleti to razdaljo. — Vzemimo torej, da so na oben planetih bitja napredovali, da lahko sprejmejo signale, ki bodo sestojali najprej iz kratkih znakov, je vendar čisto gotovo, da ne bo mogoče leta, desetletja, da mogoče celo stoletja odkriti, kaj pomenijo ti znaki. To da po znakih bomo dobili dokaze, da so z Marsa. Obadva dela namreč vesta, da signali, ki se takoj po sprejetju vrnejo na isti način, potrebujejo gotovo čas, da se vrnejo do izhodne postaje. Ta časovni interval bomo našli, ako bomo oddaljenost

katero morajo preleteti signali, izračunali v km razdelili po znani brzini svetlobe (300.000 km v sekundi). Kvocijent nam bo dal čas v sekundah, ki je prešel od oddaja signala do njegovega zopetnega povratka. Ta razdobja so bila n. pr. 1. III. 1920. — 14 minut 34 sek., 28. IV. — 9 minut 41 sek., a 6. VII. zopet 14 sek.

Druga kombinacija bi bila takale: Mi poznamo dolžost dneva na Marsu do sekunde; istotako moremo predpostaviti, da tudi astronomi na Marsu poznajo dolžost našega dneva, ker površina naše zemlje ni popolnoma pokrita z oblaki. Ko bi torej dajali z Marsa vsak dan v istem času enostavne signale bi morali mi takoj sklepati, da so z Marsa, a isto bi morali sklepati tudi prebivalci Marsa, če bi jim mi vsakih 24 ur v enakih intervalih pošiljali take znake na Mars. Tako bi se moglo najti še mnoge kombinacije, ki bi istočasno nudile popolni dokaz o eksistenci miselnih bitij na Marsu.

Prvi negativni rezultat takih poizkusov gotovo ne bo pretrgal nadaljnjih raziskovanj. Iz zgoraj navedenih novinskih vestí niti ne moremo sklepati, če so prvi eksperimenti bili z astronomske strani res tudi popolnoma pravilni. Toda čeprav je bilo morda sicer vse v redu, mogli so biti mogoče vendarle še različni vzroki, ki so preprečili pozitiven rezultat. Prihodnja Marsova opozicija bo 1. 1922., ki bo še potrdila kakor ona lanskega leta, ker se

bo tokrat približal Mars naši zemlji še bolj kakor lani. Do tedaj bo pa morda brezžična telegrafija že toliko napredovala, ali pa se bodo iznašla celo še kaka nova tehnična sredstva, tako da smemo upati, da drugi poizkus ne bo tako brezuspešen kakor prvi.

Če bi torej na ta ali na kak drug način uspelo, da dobimo popolnoma sigurno dokaz o eksistenci prebivalcev na Marsu, bil bi v resnici storjen prvi znaten korak, toda mnogo težko bi obstajalo še v tem, da se s pomočjo teh znakov z njimi bi sporazumemo. Pomislimo samo kako je bilo težko razvozlati egiptovske hieroglife, kar je uspelo tudi komaj tedaj, ko so našli znani kamen v Rosetti, na katerem je bila ista vsebina v treh jezikih, v dveh kateri so naši učenjaki že poznali, ter v tretjem staroegiptovskem. Kle in kako pa naj najdemo kamen, ki nas bo poučil, kako naj razumemo jezik prebivalcev Marsa. Lažje bi bilo rešiti to zagonečko, če bi mogli z Marsom govoriti telefonično. Za nas bi nedvomno bilo neizmerno koristno, ako bi mogli občeavati z Marsom — planetom, ki je naprednejši kakor naša zemlja. Potolajimo se, tudi ta dan bo prišel morda še prej kakor si mislimo in uresniči se bo ta veliki sen človeštva, da se takoj nanj naveže morda novo vprašanje: Ljudje z Marsa niste vi morda že v zvezi s kakim drugim planetom, mi hočemo vedeti vse...

Iz sovjetske Rusije. (Ne zaupajo boljše vikiom). Kakor smo poročali, je sovjetska vlada izdala amnestijo za one vojake, ki so se udeležili volške kampa-rije proti sovjetski Rusiji v Kolčakovih, Denikovi in Judeničevi armadi. Amnestiranim so po odloku sovjetske vlade zagotovljene vse državljanske pravice. Iz komentarija, ki ga prinašajo o tem v emigraciji izhajajoč ruski listi, je razvidno, da vlada med begunci nezaupanje v odkritosrčnost boljševikov, ki so že večkrat na ciničen način prelomili dano besedo. Tudi moskovski listi beležijo, da bo dolgo trajalo, predno bo uspelo pridobiti emigrante za vrnitev. (Priznavajo dolge, a zahtevajo oškodnino). Sovjetska vlada je priznala inozemske dolge stare Rusije, hkrati pa je započela diplomatsko akcijo, da zavezni plačajo škodo, ki jo je trpela Rusija vsled vojnih operacij. Francija, Japonska, Anglija, Italija in Amerika naj povrnejo sorazmerno po svoji udeležbi stroške, ki jih je naračunila sovjetska vlada. (Wranglovi generalji se vračajo). Nekateri visoki častniki bivše Wranglove armade so sklenili tajno pogodbo s sovjetsko trgovinsko misijo, ki se je mudila v Carigradu, ter se nekega dne skrivaj odpeljali iz Carigrada v Rusijo. Med njimi se nahajajo general Slasčev, Milkovski, polkovnik Mizerickij l. dr. General Slasčev bo imenovan za vrhovnega poveljnika na besarabski fronti. (Metropolit Ukrajine). Papež je imenoval lyovskega grškokatoliškega nadškofa Sčepčičkega za nadškofa kijevskega in metropolita cele enote Ukrajine. (Gorkij o stradanju Rusiji). Gorkij je izjavil dopisniku lista »Svenska Dagbladet«: Ako bi hoteli poseči po prejšnjem načinu državne uprave, bi to pomenilo bankrot komunistične ideje. Mi smo napredovali prehitro in prerale. Sklicanje narodne skupščine pa še ni oportuno, dokler imamo v deželi ne mir in vstaje, ki sicer niso nevarni za obstoj sedanjega režima. Razen boljševikov ni stranke v Rusiji, ki bi si mogla pridobiti moč in oblast. Samo oni imajo voljo in energijo za delo. Najhujši sovražnik je glad in ne poznamo ne sredstev in ne načina, kako bi rešili Rusijo pred njim. Na uspehe pomožne organizacije Mr. Hooverja ne verujem. Kdor nam nudi kakor Švedi, prijateljsko roko, zasluži vso hvaležnost, ali njihova pomoč je kakor kapljica v morje. Francija ima vse polno pomislekov, predno nam ponudi roko. Medtem pa umirajo tisoči nedolžnih otrok. Ne morem opisati dovolj živo strašno bede, ki tare Rusijo. Samo združena pomoč Evrope in Amerike bi to mogla omiliti. Očitno je, da bo moral precejšen del ruskega naroda podleči mrazu in gladi letošnje zime. (Tročkijeva moč na pesi?). Iz Moskve javljajo, da je zaprtih več odličnih komunističnih osebnosti, med njimi komisar za prosveto Lunačarski. Vest je bržkone izmišljena.

Irska modra knjiga. V Dublinu je izšla službena publikacija, ki bi se mogla nazvati sinfajnovska modra knjiga. Knjiga nosi naslov: »Uradni dokumenti o mirovnih pogajanjih od junija do septembra 1921.« V njej so natisnjena vsa uradna pisma, izmenjana med angleškim premijerjem in De Valerom. Knjiga je vsakekor važen dokument za politike in politične zgodovinarje.

Bethlen in Horty krivca Karlovega puča. Med Madžari samimi se je polagoma pričelo jasiti in drug za drugim prihajajo do spoznanja, kam je zapeljala madžarski narod reakcijska oligarhija. Poslanca Ruppert in Balla (stranka malih kmetov) znašata dokaze, da sta Bethlen in Horty dobro vedela za Karlove priprave. Bethlen je par dni pred pučem v Pečuju namigaval tako jasno o bližajočem se povratku Karla IV., da je vsak poslušalec dobil vtis, da je vlada popolnoma pripravljena na kraljev sprejem. Nadalje objavljata dokaze o zvezah madžarske vlade z Leharjevo in Benickijevno akcijo na Dunaju. Horty pa se je ob neki priliki izrazil, da bi bil v slučaju pritiska s strani antantnih sil formalno sicer proti Karlovemu vstoličenju, vendar pa bi slejkoprej delal na to, da bi Karel zopet zasedel svoj prestol.

Priznanje nemških socijalnih demokratov. »Vorwärts« piše v uvodniku »Znaga demokracije«: »Českoslovaška je v zvezi z Jugoslavijo rešila Madžarsko pred Habsburgovci. Dosegla je nesporni diplomatski uspeh, hkrati pa si je pridobi-

la tudi nesporne zasluge za utrjevanje demokracije v vseh državah srednje Evrope.

Agrarna reforma v Karpatski Rusiji. Češki agrarni osrednji urad dovršuje priprave, da se prihodnje spomladi razdeli 24.436 katastr. orahov zemlje, ki je večinoma pripadla veleposestvom grofa Schönborna in kneza Odelscahlila.

Neozdravljivi karlisti. »Pragai Szeni« javlja, da so vsi na Madžarskem biva-joči častniki bivše avstro-ogrske armade korporativno vstopili v stranko legitimistov. Pred par dnevi so na posebnem zborovanju pozvali upornika Hortyja, da naj odloži admiralno ime, uniformo in odliko-vanje, ker ni vedel zatreti hujškanja proti Karlu in rešiti časti madžarskega nara-da(!). Hkrati brezposelni veteranci prote-stirajo proti postopanju s kraljem.

Zanimivosti.

Človek, ki živi že 20 let v samoti. — **Morski roparji.** — **Oskrnevalec in morilec otrok.** — **Smrt na odru.**

Koncem oktobra je neka družba turistov na Pirenejski gori našla v nekem samotnem gozdu v mali pol pod zemljo zgrajeni kolibi krog 80 let starega puščavni-ka z dolgimi lasmi in sivo brado dolgo do pasu, oblečenega v čudno primitivno obleko. Starec se je jako preplašil, ko je zagledal ljudi. Nič ni bil, kar je bilo. No končno se je vendarle spustil z njimi v pogovor ter jim povedal, da živi že 20 let v oni puščavi, ter da v vsej tej dobi ni videl razen njih nobenega človeka. V samoto je odšel ko je bil star 60 let, ker ga je življenje razočaralo in so se mu zastudili ljudje. Predno je odšel v samoto je bil učitelj v neki vasi na deželi. V samoti si pripravlja vse sam obleko in hrano, ogenj pa si napravlja s posebno spretnim drgnjenjem lesa ob les. Originalni samotar ne ve nič o modernem napredku v industriji, ne pozna ne avtomobilov ne zrakoplovov pa tudi strašna svetovna vojna mu je popolnoma nepoznana. Turisti so ga pregovarjali, naj odide z njimi in zapusti svojo samoto, toda zaman. Odgovoril jim je, da se počuti v svoji samoti popolnoma dobro. Pač srečen človek.

Skoro neverjetno je, da še danes eksistirajo morski roparji in vendar poroča neki londonski list, da se ob zapadni afriški obali dogajajo ponovno napadi morskih roparjev na manjše ladje, posebno jadrnice. Morski roparji, ki imajo izborno parno ladjo, so baje bivši nemški mornarji, ki so pobegnili iz vjetništva med svetovno vojno, razorožili angleško moštvo neke ladje, ter odpluli na morje, kjer se ves čas vojne in sedaj po vojni žive samo od ropanja ladij. Teh morskih roparjev, katerim se je pridružilo še nekaj drugih individvijev je skupno kakor se sodi krog 20. Angleške stražne ladje v zapadni Afriki so dobile sedaj nalogo, da te roparje zasledujejo ter vjamejo žive ali mrtve.

V Madridu je tamošnja policija nedavno razkrila grozne zločine, katere je izvršil neki perversni Fernando Mores. Mores je zvaljal k sebi v svoje stanovanje v neki samotni predmestni vili mlade deklice od petih do desetih let jih zlorabljal ter na to umoril in zakopal na vrtu. Do razkritja njegovih zločinov je prišlo vsled tega, ker je najnovejša njegova žrtev neka osemletna punčka vsled njegove ne previdnosti zbežala ter povedala, kaj je doživela v njegovi vili. Starši deklice so javili zadevo policiji, ki je Moresa aretirala ter preiskala njegovo vilo. Pri preiskavi je našla tudi okostja umorjenih otrok, katerih je bilo vseh skupaj sedem. Mores je sprva svoje zverinske početje tajil, končno pa je le priznal ter izpovedal, da je počenjal svoja zločinstva že od leta 1919.

V Sidneyu v Avstraliji se je dogodila v državnem gledališču velika nesreča. Igrali so ravno neko noviteto, v kateri je igrala eno najbolj oboževanih igralk uloge nesrečne zakonske žene, ki vstrelji moža in sebe. Pri izbiranju samokresa se je dogodila pomota, tako, da je vzela samokres nekega igralca, ki je bil nabit mesto pravega pripravljenega za predstavo in od varnostnih organov preiskovanega. Ko je nastopil moment, da ustrelji moža je pomerila in ustrelila in igravec, ki je igral

moža je res padel mrtev na tla, zadet v čelo. Ko je igralka to opazila, je najbrže v strahu in obupu nastavila samokres še sebi na sence ter se istotako zgrudila mrtva na tla. Publiko, ki je bila priča tega groznega prizora, je v paničnem begu zapustila gledališče. Krivca nesreče, igralka ki je zamenjal samokres so zaprli.

Danes (v soboto) zvečer ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma sestanek državnega uradništva.

Predava prof. Reiser, nar. posl.

Brezstanovanjci.

Rodila nas je trpka ironija trpke vojne šale. Ko so grmeli topovi na vseh štirih straneh so rekli, da nas bo, ko bodo vtihi, mnogo manj, kakor nas je bilo poprej, da nas bo tako malo, da se bomo klicali iz vasi v vasi: »Brat, kje si bil, da si ostal živ?« Padali so milijoni zadeti od krogel, razbiti od granat, zadušeni s plinom, okuženi z boleznijo, onemogli od gladi. Neplodne so bile žene in niso nam rodile otrok, neveste so plakale v črni, same, zapuščene... Vtihi so topovi na vseh štirih straneh in ko smo se vrnili in smo se prešli smo z začudenjem konstatirali da nas po številu ni prav nič manj, ampak, da nas je — več! Ali ni to trpka ironija trpke vojne šale? In ta ironija nas je rodila, nas, brezstanovanjce. Novo je naše ime, čisto novo, moderno, zato smo tudi mi novi, najnovejši, najmodernejši socialni trpin. Bog je preskrbel polhom dupla, pticam gnezda, polžem hiše, moderni bogovi so preskrbeli onim, ki so vstvarjeni po njihovi podobi, to se pravi s polno močjo, razkošne salone, spalnice jedilnice, kopalnice itd., nam pa, ki nismo vstvarjeni po njihovi podobi, to se pravi brez polnih moženj, nam ni ustvaril niti stari Bog dupla, gnezda in hiš, niti moderni bogovi salonov, spalnic, jedilnic in kopalnic, da, še beraških stanovanj ne. Mi smo otroci trpke ironije in zato se nam tudi ironično smejejo stari Bog in moderni bogovi. Toda brezbožneži vendarle nismo. Da tudi mi imamo višje bitje, katero spoštujemo, častimo, molimo, prosimo, zaničujemo, sovražimo in preklinjamo. In to naše višje bitje je — stanovanjski predsednik. Pa tudi svoje templje imamo, templje ki smo jim dali ime — stanovanjski uradi. V te templje smo postavili naša višja bitja, naše stanovanjske predsednike ter jih obdali z višjimi in nižjimi svečniki in svečenicami — z višjimi in nižjimi uradniki in uradnicami. V te templje hodimo sedaj tožiti naše bridkosti, moliti in prositi: »O, gospod, daj nam stanovanje in slavili in častili bomo tvoje ime na vseh vekov veke. Amen!« Toda ne le ustmeno, tudi pisмено izročamo naše prošnje, celo kolekujemo jih. Naša božanstva sedajo s svojimi višjimi in nižjimi duhovni nanje, kakor kralji na prestole ter nam obljubljajo: »Pomagajte sami in bog vam pomore!« In mi si pomoremo, iščemo in iščemo, dokler ne najdemo stanovanje, ki je prazno. Polni sreče in zlatih nad tečemo v templji in povemo božanstvu, kakršno je že, demokratično-zlato, klerikalno-črno, socijalistično-rdeče: »Pomagali smo si sami, da nam tudi ti pomoreš!« Toda božanstvo odgovarja dosledno: »Prepozno je, otroci moji, to stanovanje smo mi v neskončni milosti in pravičnosti oddali že drugim!« Razočarani se vrne-mo in nič ne verujemo v pregovor: »Pomagaj si sam...« in nič več ne iščemo. Tako tečejo dnevi za dnevi, tedni za tedni, meseci za meseci, leta za leti in mi trpimo, prezebamo, umiramo. Naše družine se razdvajajo, žene zapuščajo može, možje zapuščajo žene, otroci se izgubljajo, dekleta padajo — vse zato, ker nimamo stanovanja. In vendar nas je vedno več, vsak dan nas je več. O, kako neusmiljena je naša mati ironija. Božanstva pa sede, sede in poslušajo naše prošnje, poslušajo, a ne slišijo in nikdar ne uslišijo.

Errah.

Darujte za sklad Sokolskega doma v Hočah!

Dnevna kronika.

Politika Mohorjeve družbe. Mohorjev koledar za l. 1922. prinaša pregled političnih dogodkov doma in na tujem. Kakor maček okoli vrele kaše tako skače avtor tega pregleda okoli zavretega »avtonomizma« in »centralizma«. V očeh se mu pozna, kako mu ugaja avtonomistično-separatistična gonja, pa se navsezadnje vendarle s pomočjo božjo odkriža najhujših skušnjav. Originalen, iz Radičeve politične ideologije povzet je piščev predlog, naj bi se dala ustava na glasovanje. Opozarja na vzgled Švice, ki odredi za vsako važno vprašanje ljudski plebiscit. Kolikor znano z zgodovine, Švica ni dobila svoje ustave z ljudskim glasovanjem. Kako si more politično misleč človek sploh zamišljati tehniko takega glasovanja? Kakšna vprašanja bi naj Jugoslavija stavila svojim državljanom? »Centralizem — avtonomija?« Kaj je centralizem in kaj samouprava, kje so meje med eno in drugo smerjo? Ali je oblika države res kardinalni politični problem in duh ustave čisto postranskega značaja? V Mohorjevem koledarju bi že ne bilo treba uganjati demagogije s švicarskim vzorom. Vsi vemo, da je švicarsko ljudstvo daleč pred nami, kar se tiče politične ter kulturne vzgoje in naobrazbe.

Živela Avstrija! V Šibeniku so priredili zemljoradniški demonstracije po mestu. Tej skupini so se pridružili šibeniški klerikalci, ki slove radi svojega avstrijkanstva. Klerikalni demonstranti so hoteli tudi ob tej priliki pokazati svoje sovražstvo do države in narodnega jedinstva, pa so razgrajali po ulicah in vpili »Dole Srbija! Živela Avstrija!« Dokaz, da so klerikalci povsod istega duha.

Českoslovaška narodna cerkev. Pretečeno nedeljo je prvi škof českoslov. cerkve Gorazd Pavlik bral v Olomucu svojo prvo škofovsko službo božjo, kateri je prisostvovalo velikansko število vernikov. Na to se je vršilo zborovanje, na katerem je govorilo več duhovnikov in lajkov te nove cerkve. Zvečer je bila v gledališču slavna predstava »Dalibora«.

Česka kulturna propaganda v Italiji. Slovito pevsko društvo moravskih učiteljev priredi v prihodnjih mesecih gostovanja v vseh večjih mestih Italije.

Cene mesa v Pragi. Na praškem trgu veljajo za meso in živino naslednje cene: goveje meso (sprednje) K 8—11, zadnje K 9—14, telečje meso K 8—10, volovsko meso K 9—13. Živina (živa teža) krave K 8—12, domače svinje K 16—20, svinje iz Slovaške K 20—24.

Napredek pomorstva. Iz Washingtona poročajo: Ameriški parnik »Gouthern Cross« je prevozil daljavo med Rio de Janerio in Newyorkom v 11 dneh in 1 uri. S tem je bil dosežen rekord v hitrosti zvez med obema mestoma.

Zavod za znanstveno kinematografijo namerava ustanoviti českoslov. vlada na prirodoslovnem oddelku Masarykove univerze v Brnu. Tovarnar z usnjem F. A. Bata je v ta namen daroval znesek 800.000 č. K.

Ponarejevalec bankovcev — izumitelj. Praška policija je po dolgi in komplikirani preiskavi zasledila ponarejevalca 100 kronskih českoslov. bankovcev, fotografa B. Černya iz Prage. Černy je priznal, da je že od l. 1908. izdeloval ponarejene bankovce. To je delal z namenom, da si pridobi gnotna sredstva za izum, na katerem dela že mnogo let in ki naj bi onemogočil falzificiranje bankovcev. Černy so oddali sodišču. Praški listi zatrjujejo, da se je Černemu res posrečilo najti sredstva, s katerimi bo postal ponarejanje bankovcev nemogoče.

Povišanje tarif na Madžarskem. »Prager Presse« poroča, da bo madžarska vlada v najkrajšem času, najpozneje pa s 1. januarjem 1922. povzela za 100 odst. vse poštno, telefonske in brzojavne tarife. Ob istem času bo zvišana za 200 odst. carina na luksuzno blago.

Olajšanje poroda s hipnozo? »Prager Presse« poroča iz Košic: V tukajšnji šoli za babice sta zdravnik dr. Frankenstein in specialist za porodništvo dr. Lorant izvedla porodniško operacijo brez vsake bolečine. Nosečo žensko sta tik pred porodom s pomočjo hipnoze uspavala in potem izvršila operacijo. Ko se je ženska predramila že kot srečna mati, ni hotela verjeti, da bi bil poleg nje ležeči otrok v resnici njen sin. Hipnoza je tedaj napravila najboljši učinek na porodnico.

Ta operacija je vzbudila v tamošnjih krogih živahno zanimanje.

— **Pomota pri aretaciji Marinkovića.** Pred nekaj dnevi so poročali iz Beograda, da je policija v Atenah aretirala znane ubeglega organizatorja atentata na kralja Aleksandra šoferja Mladena Marinkovića. Drugi dan je bila ta vest potrjena tudi preko Pariza, tako, da ni nihče več dvomil o njeni resničnosti. Grška vlada je takoj izjavila, da je pripravljena izročiti Marinkovića našim oblastvom. V beograjskih policijskih krogih je izzvala ta vest veliko senzacijo in splošno se je pričakovalo, da bo ta aretacija mnogo pripomogla do končnega razjasnila cele zapletene zadeve. Iz Beograda so takoj poslali v Atene zanesljive ljudi, da prevzamejo aretiranca, toda takoj, ko so prispeli v Atene so spoznali, da se je izvršila pomota. Aretiranec je bil res podoben Marinkoviću, ugotovilo pa se je, da ni Marinković, ampak neki Božidar Veljković, ki je bil brez legitimacije, in katerega je grški policaj aretiraral več iz poželenja do razpisane nagrade 20.000 Din. nego radi drugega.

— **Osješki „Landru“.** V Osijeku so aretirali nekega 39 let starega Ludvika Schwarza iz Nove Gradiške, ker se je bavil z obrtom zaročevanja, kljub temu, da je bil oženjen. Tako se je zaročil v Vinkovcih, v Osijeku in Pečuju. O svojih zaročenkah je izvajal denar, obleke, perilo in to tako sretno, da ni znala ena za drugo. Glavna razprava proti Schwarzu se je vršila prošli torek pred osješkimi sodiščem. Razpravi so prisostvovali vse tri prevarane zaročenke, ter so se dogajali pravi dramski prizori, ki so končali s tem, da je bil obtoženec obsojen na 2 leti težke ječe.

— **Preiskava proti atentatorju Stejčicu končana.** Preiskava proti Stejčicu, ki je na Vidov dan poizkusil atentat na regenta, bo te dni končana. O 180 oseb, ki so bile v zvezi s tem atentatom aretirane, jih bo 80 obtoženih dočim bodo ostali izpuščeni. Sodna obravnava proti Stejčicu in tovarišem bo pričela v decembru.

— **Renovacija Ildža.** V Sarajevu se je ustanovila akcijska družba, s kapitalom 50.000.000 D, ki bo renovirala po vojni zelo zanemarjeno kopališče Ildže.

— **Jugoslovenska Liga v Splitu.** O priliki obletnice Rapalla so ustanovili v Splitu Jugoslovensko Ligo, katere namen je vzdrževati narodno propagando v Istri in na Goriškem.

— **Bolezen ministra Trifkovića.** Minister za izjednačenje zakonov Trifković je obolen in ne bo mogel več dni vršiti svoje službe.

— **Ravnovesje v našem državnem proračunu.** Državni proračun za leto 1922 je izgotovljen. Popolno ravnovesje med dohodki in izdatki je doseženo. Proračun je bil predložen 19. t. m. narodni skupščini.

— **Jugoslov. trgovska pogodba z Nemčijo.** Ministrskemu svetu je bil predložen načrt trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo. Gospodarsko-finančni odsek je ta predlog že sprejel.

— **Morilec ministra Dimitrova prijet.** Centrova tribuna prinaša vest iz Sofije, da je bil predvčerajšnjim v vasi Rakovu pri Custendilu prijet vojvoda Jovan Brlo, morilec bolgarskega notranjega ministra Dimitrova.

— **Obmejna državna policija.** (Razširjenje njene oblasti.) V ministertvu notranjih del je pričelo delo na zakonu o obmejni državni policiji. Naloga ji je, da zaščiti državo pred raznimi rusifikacijskimi elementi, ki prihajajo iz inozemstva v našo državo. S tem zakonom se posebno razširja delokrog in oblast obmejnih policijskih komisarijev.

— **Ubijalec pri policiji.** Na zagrebško policijo je prišel v sredo neki Viktor Rater zahteval uradno potrdilo, da je leta 1918. res umoril svojo ženo. Slučaj je namreč tale: Viktor Ras je omenjenega I. prišel od vojakov na dopust ter res umoril svojo ženo s katero se že dolgo nista razumela. Oblast je prišla zločinu na sled ter ga zaprla. Ko pa je v oktobru prišel preobrat, je Ras v zmedu pobegnil iz zaporu in ker so se tudi tozadevni akti pri tem izgubili je lahko čisto mirno živel dalje na svobodi. Sedaj mu je postalo očitno, da dolga čas ter bi se bil rad znova poročil. Ker pa v župnišču, kjer smrt njegove že-

ne ni bila prijavljena ni našel potrebnega potrdila se je obrnil radi njega na policijo v trdnem prepričanju, da je z nastankom Jugoslavije tudi pomiloščen. Policija je Raca seveda vtaknila zopet v zapor.

— **Silvestrov večer.** Pevsko društvo »Drava« priredi letos v prostorih Narodnega doma Silvestrov večer z mnogo obetajočim sporedom, na katero prireditelj se občinstvo že zdaj opozarja.

— **Nove maksimalne cene v Zagrebu.** Sodišče za pobijanje draginje v Zagrebu je določilo sledeče maksimalne cene: 1. Kruh iz moke št. 0 kr 20 K iz moke št. 1 18 K, iz moke št. 2 15 K. Drobnemu pecivu, komad 3 dkg t. že je določena cena na 1 K. 2. Hirana po gostilnah in hotelih: Juha 2 K, govedina 10—14 K, zrezki 20 K, pečenka 24 K, gulaš mali 6 K, veliki 12 K, paprikaš mali 6 K, veliki 12 K, r. z. 6—12 K. testenine 6—12 K, svinjska pečenka 22 K, pišč. 35 K, prikuhe 8 K, salata 10 K, torte 10 K, sir 8 K. 3. Cena ja cem je določena na 6 K. — Vse te cene stopijo v veljavo 16. t. m. in so, kot se vidi, splošno nižje kot pri nas v Mariboru.

Mariborske vesti.

Maribor, 19. novembra 1921

— **m Hrvatske knjige u „Ljudskoj knjižnici.“** U Mariboru živući Hrvati i Srbima sigurno nije niti poznato, da je „Ljudska knjižnica“ (u Narodnom domu) opremljena s modernim i starijim djelima najboljih srpskih i hrvatskih pisaca. Uz beletristička djela na lazimo lijepi niz znanstvenih publikacija. Svrtačmo time pažnju ovdješnjih Jugoslovena iz inužnjih krajeva naše države na tu lijepu biblioteku.

— **m Cechové.** „Ljudska knjižnica“ (Narodni dom) obdržela je ze vazby vbor českých knih. Zvláštně upozorujeme na novější ročníky revui „Zlatá Praha“, „Světlozor“ atd.

— **m Mestni stanovanjski urad javlja,** da so veljavna samo ona nakazila za stanovanje in pa odluki, ki nosijo podpis g. župana kot načelnika ali pa njegovega zakonito določenega namestnika. Prisledniki stanovanjskega urada niso upravičeni izdati stanovanjskih nakazil, na tudi ne podpisovati. Uradni dnevi so določeni na sredo in soboto od 9. do 12. ure. Glasom § 28 pravilnika, naredna 319 Ur. l. 130 z dne 28. oktobra 1921 se imajo vročati vloge na stanovanjski urad pismeno, zato naj se stranke obračajo ustmeno na stanovanjski urad le v res nužnih in neodložljivih slučajih. Izven uradnih dni se ne bodo dajale nikake informacije. Tudi naj se v stanovanjskih zadevah ne nadleguje uradništvo na ulicah, po gostilnah in drugod, marveč edino v uradu. Župan v stanovanjskih zadevah ne sprejema.

— **m Premeščenje.** S Pragerskega je preščena na IV. dekliško šolo v Mariboru učiteljica g. Angela Reismanova.

— **m Ljudska univerza.** V ponedeljek 21. t. m. ob 20. uri zvečer se vrši na magistratu anketa o ustanovitvi ljudske univerze v Mariboru. Vabimo vse zainteresente, k obliki udeležni!

— **m V imenik odvjetnikov s sedežem v Mariboru** se je vpisal gosp. dr. Karel Slokar.

— **m Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico** ima svoje zborovanje v sredo, dne 23. novembra popoldne ob 14. uri v deški meščanski šoli.

— **m „Stražo“** je obla-t včeraj zopet zaplenila. Z. J. se, da pričena merodajni faktorji končno vendar uvidevati, da se demagoško hujšanje tega podviranega lista ne sme več mirno trpeti dalje.

— **m Večni strogi pasji kontumac.** V dveh mesecih bodo obhajali mariborski psi žalostno dvoletno obletnico odkar se jim je vzela zlata, za te živali tako važna prostost. Dve leti strogega kontumaca, to je nekaj strašnega, krutega. To mora obsoditi sedaj tudi že največji sovražnik te zveste domače živali. Merodajni gospodje! Če imate še iskrico občutka v sebi, odpravite vendar enkrat to drakonično odredbo. Zakaj mora ravno Maribor tako dolgo trpeti pod kontumacom? V drugih mestih tega ni; če se že pojavi steklina, se proglasi za kratko dobo navadni pasji zapor. Saj pa vendar ni mogoče, da bi bilo specijelno v našem mestu toliko steklih psov, da se pse in njihove lastnike s tem,

tako dolgo muči. Prizadeti prosimo tem potom merodajno oblast, usmiliti se nas, in ukinite vsaj strogi pasji zapor.

— **m Sportni ples.** Tukajšnji sportni klub „Svoboda“ priredi v soboto dne 26. novembra v vseh prostorih mestne kazine sportno veselico, h kateri vabi člane in pristaše vseh sportnih klubov. Cene vstopnicam so določene za izvršujoče člane tukajšnjih klubov 8 K in za nečlane 16 K. Veselica se prične točno ob 20. uri.

— **m Prepir med orožniki in finančnimi stražniki pred sodiščem.** Pred tukajšnjim sodiščem se je vršila te dni razprava proti finančnemu organu M. iz Kaplje, katerega so tožili tamkajšnji orožniki radi obrekovanja, da pomagajo tihotapcem pri prehodu čez mejo. Finančnemu stražniku se dokaz resnice ni posrečil ter je bil vsled tega obsojen na plačilo 20 K globe.

— **m Pri izpiti iz slovenščine,** katere je delalo te dni v Mariboru 60 prekmurških učiteljev, jih je napravilo izpit s povojnim uspehom komaj tretjina.

— **m V tovarni za zvonove Denzel** so vlili v četrtek zvon, ki bo najbrže največji v Sloveniji. Zvon je iz brona in tehta 2800 kg. Naročen je za farno cerkev v Konjicah. Te dni se vlije drugi zvon za Konjice, ki bo tehta 800 kg. Ena zvon so naročili tudi v Petrovcih.

— **m Za srečen izid težke operacije** svoje soproge je daroval g. Ivan Šober Jug. Matiči 200 K.

— **m Franjo Spes in sin,** stavbeno podjetje v Mariboru prosi vse naročnike in občinstvo, da se poslužuje samo naslova, ki je objavljen v oglasu v današnji številki »Tabor«. In to vsld tega ker se nahaja v Mariboru še ena tvrdka Spes in sicer Ivan Spes s katero pa gorenja tvrdka nima ničesar skupnega. Telefon stavbenega podjetja Franjo Spes in sin je št. 78.

— **m Plesni večer Alme Jelenske.** Za plesni večer Alme Jelenske, ki se vrši v ponedeljek 21. t. m. ob 20. uri v „Narodnem domu“, vlada med občinstvom velik interes. Karte se dobe v o edipodaji v trgovini Höfer in trgovini Zlate Brišnikove.

— **m Prošnja.** 86letni, v bedi živeči brezposelni trgovski nastavljenec prosi človekoljubna srca, da mu pomagajo s ponošenim toplim perilom, z obleko in z denarjem. — A peliramo zlasti na boljše situirane trgovce, da se odzovejo tej prošnji. Darila sprejema naša uprava.

— **m Za revne otroke krčevinske šole** priredi mladinsko igro v nedeljo 20. novembra ob 4 uri popoldan mladinska družba. Sodeluje krčevinska godba. Predprodaja vstopnic je pri vratarju franc. samostana v nedeljo od 11. do 12. ure. Preplačila se hvaležno sprejmejo.

— **m Darovi za podporno društvo za revne učence državne realke v Mariboru.** Po dve sto kron so plačali (dosmrtni člani): Družba Balkan, Družba Drava, Ferund tovarna usnja, Greiner trgovec, dr. Kinovec odvjetnik, dr. Lipold odvjetnik, general Maister, Majer trgovec, Mariborska tiskarna, Rosenberg, Šoštarč, Weigl V., Worsche trgovec. Po 100 kron so darovali: dr. Firbas notar, Kiffmann stavbenik, Murko V. trgovec, dr. Pipuš R. odvjetnik, Valjak Gjuro in Wögerer H. trgovca, 80 K dr. Rosina odvjetnik, po 50 Gruber tovarna usnja, dr. Napotnik knezoškof, Valjak kavarnar, 50 K Zupančič ravnatelj realke, po 40 K Baloh in Rosina trgovca, Bogovič profesor, Brišnik Z. trgovca, Büdefeldt trgovec, Fistravec profesor, Gaiser trgovec, Gasparin profesor, Hainz trgovec, Hilmar prof., dr. Jerovšek ravnatelj tiskarne, Jugoslov. inženirsko podjetje, dr. Juvan odvjetnik, dr. Kac V. zdravnik, Kiffmann urar, dr. Koderman in dr. Slokar odvjetnika, Korber notar, dr. Kovačič profesor, dr. Kotnik profesor, Kühar in Kešič kavarnarja, Kühar V. trgovec, dr. Leskovar odvjetnik, dr. Marin V. zdravnik, Martinz trgovec, Mravljak prof., dr. Müller F. odvjetnik, Neugebauer vlad. svetnik, dr. Pfeifer komisar, Pirchan trgovec, Pirnat J. profesor, Platzer trg., Starkel trg., dr. Serbec odvjetnik, Srebre prof., Tofan prof., Turad veletrgovec, dr. Valentinčič zdravnik, Worsche trg.; po 30 K Berdajs trg. in Matek M. stolni prošt; po 20 K Arzenšek kanonik, Ašič notar, Dolenc ravnatelj trg. šole, dr. Drnovšek zdravnik, dr.

Barle notar, dr. Hojnik odvjetnik, dr. Komavli odvjetnik, Marlin st. prof., Moravec stolni župnik, dr. Rapoc odvjetnik, dr. Ravnik odvjetnik, Ravnhar prof., Serbec A. podpolkovnik, Tkavec stolni vikar, dr. Tomažič kanonik, dr. Toplak zdravnik, Wesiak K. trg. pohištva; po 10 K dr. Kovačič prof. bogoslovja, Petelinšek katehet, Sorger korni vikar, Špari korni vikar, Twickel grajščak, dr. Vrstovšek profesor. — Odpor podpornega društva so vsem gg. darovalcem najprilicneje zahvaljuje za pomoč ter jih uljudno vabi na občni zbor društva dne 25. novembra 1921 ob 17. uri zvečer v posvetovalnici državne realke v I. nadstropje.

— **m Dr. Ivan Jurečko ordinira** zopet v navadnih vrat od 8.—9. in 13.—15. ure.

— **m Salonska godba s posebnim programom** danes zjutraj in zvečer v hotelu Halbwidl. Glej inserat!

— **m Velika kavarna.** Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe profesorja Kubička. 1252

— **m Kavarna Central.** Danes koncert salonskega orkestra Perc-Comelli, začeti ob 8. uri. 1754

Narodno gledališče.

V gledališki dvorani Narodnega doma.

Repertoar:

V nedeljo 20.: Ernst „Vzgonitelj Lanovec“

V torek 22.: Knablauch „Favn“.

— **Dramatična šola Narodnega gledališča.** Pouk dramske šole se vrši jutri, v nedeljo, dne 12. novembra ob 9.—12. ure. Gojenbi in gojenke, pridite vsi točno!

Hrvatsko Zagorje.

Lepa je ta pokrajina. Krotke planine, vinorodna brda, mirni razgledi. Priprosta in siromašna. Ima svojo individualno dušo. Kdor je potoval po teh krajih, je videl njene poteze v starinskih kurijah, v zidanicah in cerkvah na hribu, v malih, revnih, kakor zagorska dekleta sramežljivih vseh. To je pokrajina, ki so jo primerjali s Bretanjo ali z klasično fiorentinsko okolico. Je to kos našega alpskega sveta, na pol potopljenega v široke ravnice Podravine in Posavine. V tej pokrajini je bil rojen Gaj; tu je domovina kajkavskega romantizma, ki je zbral okoli Zagreba vrsto raztrošenih jugoslovenskih delov in jih povezal v fevdalno Hrvatsko. Staro, tradicionalno Zagorje se je ohranilo v spisu Tomića, Gajškega l. dr. Dobre tipe Zagorcev je podal A. Kovačič (roman „U registraturi“). Zagorski pejsaž in duševno fiziognomijo Zagorca je slikal duhovni feljtonist pariške šole A. G. Matoš. Ta pokrajina tvori prehod slovenskega plemenarja v hrvatsko, tvori člen v naravni verigi jugoslov. plemen od Soče in kavskega jezera do Soluna. Čuje, kako zveni zagorska, kajkavska pesem, ki jo je spesnil moderni hrvatski lirik M. M. Domjančič.

Moja popevka.

Vre tički spiju
I šume mučju,
Naj moja popevka zvonj,
Po dolu i gaju
Po dragomu kraju
Od koga mi lepša ni.
Tu brat moj vsaki
Tu doma sem taki,
Pogoditi bi mogel i speč.
Poznati su puti,
Tu vsigdi je čuti,
Ljubljenu domaću nam reč,
I srce mi greje,
I z menom se smeje,
I v žalosti plače takaj.
Em nikaj ni slajše,
Ne čuje se rajše
Neg dobi i dragi moj Ka j.

Ali ni to naša pesem, slovenska popevka? In vendar je hrvatska, ker je slovenska. Tudi srbska pesem je slovenska, ker je hrvatska. Harmonično se izlivamo drug v drugega. Kje je meja med nami? Tuji so napravili meje, da so nas razdelili in tako slabotne, ločene lažje strahovali. In čemu se danes prepiramo za to mejo, katerih nimamo v živi govorici, v živem narodu, ampak samo v starih pergamentih, v domišljiji, v uplivi zgodovine, v politični strast. Od Korotana do Soluna en jezik, en narod, ena duša! Slovenci prehajamo v Hrvatsko Zagorje, da v Srijemu preidemo v srbsko tradicijo in da se v Macedoniji srečamo s starim slavim, kim narečje davnih Slovenov. In čemu naj ta „kaj“ sovraži „šta“ ali „što“ ali „ma“? Čemu bi ne iskali skupne bo-

ŠAH.

Partija št. 16.

Mojaški turnir v Budimpešti 18. septembra 1921.

Igra damskih kmetov.

Beli: Aljehin. Črni: Balla.

1. d 2—d 4 d 7—d 5
2. Sg 1—f 3 e 7—e 6
3. Lc 1—f 4 c 7—c 5
4. e 2—e 3 Sb 8—c 6
5. c 2—c 4 Sg 8—f 6
6. Sb 1—c 3 c 5—d 4
7. e 3—d 4 Sf 6—e 4

(Bolje 7. Lf 8—e 7.)

8. Lf 1—d 3 Lf 8—b 4
9. Ta 1—c 1 Dd 8—a 5
10. Dd 1—b 3 d 5—c 4
11. Ld 3—c 4 g 7—g 5

(Preriskantno!)

12. Lf 4—e 3 g 5—g 4
13. Sf 3—e 5 Sc 6—e 5
14. d 4—e 5 Lb 4—c 3+
15. b 2—c 3 b 7—b 6

(Da 5—e 5? 16. Le 3—d 4.)

16. 0—0 Lc 8—d 7

(Na Lc 8—a 6 sledi 17. Lc 4—e 6.)

17. Tf 1—d 1

(Past, v katero črni zaide. Najbolje je bilo pač Se 4—c 5.)

Ld 7—a 4?

18. Db 3—b 1 Se 4—c 3

(Na Ld 4—d 1 dobi 19. Lc 4—b 5+ prav kmalu.)

19. Tc 1—c 3+ Da 5—c 3

20. Lc 4—b 5+ La 4—b 5

21. Do 1—b 5+ Ke 8—f 8

22. Le 3—h 6+ Kf 8—g 8

23. Do 5—d 7 Dc 3—c 8

24. Dd 7—e 7 črni se uda.

(Opombe po „Prager Presse“.)

Partija št. 17.

Glavni turnir v Celju avgusta 1921.

Obramba Caro—Kann.

Beli: Kramer (Maribor).

Črni: Peyer (Zagreb).

1. e 2—e 4 c 7—c 6
2. d 2—d 4 d 7—d 5
3. Sb 1—c 3 d 5—e 4
4. Sc 3—e 4 Lc 8—f 5
5. Se 4—g 3 Lf 5—g 6
6. Sg 1—f 3 So 8—d 7
7. Lf 1—c 4 d 7—d 6
8. 0—0 Sg 8—f 6
9. Tf 1—e 1 Lf 8—d 6
10. Sf 3—g 5 Ld 6—e 7?

(Na 0—0 bi sledilo 11. Lc 4—e 6 f 7—e 6 12. Sg 5—e 6 in 13. Se 6—f 8, s vseh to bi črni najbolje preprečil z 10. Sf 6—d 5!)

11. Lc 4—e 6!!

(Beli dobi za figuro 3 kmete in onemogoči črnemu rokado.)

12. Sg 5—e 6 Dd 8—a 5

(Bole Dd 8—b 6.)

13. Lc 1—d 2

(Beli je pridobil važen tempo.)

Da 5—b 6

14. Dd 1—e 2

(Grozi katastrofo na e 7.)

Le 7—d 6

(Na Sf 6—g 8 nadaljuje beli s 15. Se 6—g 7+)

15. Se 6—c 7+ Ke 8—f 8

16. Sc 7—a 8 Db 6—d 8

17. Dc 2—e 6 Dd 8—b 8

18. Sg 3—f 5 Le 6—f 5

19. Dd 6—f 5 Db 8—c 8

20. Te 1—e 6 Da 8—b 8

21. Ta 1—e 1 Kf 8—f 7

22. Ld 2—f 4!! Ld 6—f 4

(Ali g 7—g 6 23. Te 6—e 7+ Ld 6—e 7 24. Df 5—e 6+ in črni zgubi tudi še damo.)

23. Te 6—e 7+ Kf 7—f 8

24. Df 5—e 6 in črni se uda, ker je mat neizogiben

Iz šahovskega sveta. Mednarodni mojsterski turnir v Amsterdamu (Hagtu) je končan. Prvi: Aljehin (Rusija) 8 točk izmed 9 partij (remiziral je s Kostičem in dr. Tartakowerjem, ostale partije je dobil), drugi: dr. Tartakower (Avstrija) 7, tretji: Rabinstein (Poljska) 6½, četrti in peto darilo delila: Kostič (Jugoslavija) in Maroczy (Madžarska) 5½. Neplacirani so: Mises (Nemčija) 4, Marco (Avstrija) 3, Davidson (Anglija) 2½, Euwe (Holandija) 2, Yates (Anglija) 1. — Aljehin, Bogoljubov in Rabinstein so pozvali sedanjega svetovnega mojstra Capablancu na match. — Dne 8. novembra je v Bratislavi umrl madžarski šahovski mojster Julius Breyer. — Sloviti angleški stari mojster I. H. Blackburne ima 11. dec. 1921 svojo osemdesetletnico.

Kultura in umetnost

x Nova drama Ksaverja Meška. Naš pisatelj Ksaver Meško je napisal novo dramo, ki je že njegova tretja po „Na smrt obsojenih“ in po „Materi“. Nova drama, ki je izšla v ljubljanskem „Dom in Svetu“ nosi naslov: „Pri Hrastovih“ ter se odigrava v Prlekiji. Snov te drame je zajel Meško iz kmečkega življenja. Glavna oseba v njej je stari Hrast, tip zelo podoben Kostanjevcem Krivcu, ali pa tipom iz Finžgarjevih kmetijskih dram. Meško je v tej drami zopet preveč potisnil v ospredje gotovo tendenco, vsled česar mnogo trpi celo sicer dobro zgrajeno dejanje. Dramo igra tudi ljubljansko Narodno gledališče.

x Spomenik Ivanu Vazovu postavi bolgarska vlada v Sofiji. Prosvetno ministrstvo je razpisalo natečaj za najboljši osnutek spomenika temu največjemu bolgarskemu pesniku. Pri razpisu nrišejo v poštev samo bolgarski kiparji. Spomenik bo postavljen in odkrit prihodnje leto.

x Natečaj za simfonijsko sliko ali koncertno ouverturo razpisuje ravateljstvo „Hrvatskog glasbenog zavoda“ v Zagrebu v iznosu 10.000 K. Pravico do natečaja imajo le kompozitisti državljani Jugoslavije.

x Ljudsko vseučilišče v Solli. Nedavno je pričelo ljudsko vseučilišče s svojim novim letom s slavnostno jubilejno proslavo, katere se je vdeležil tudi kralj Boris III. Ljudsko vseučilišče v Solli ima letos 640 poslušalcev obeh spolov in vseh slojev.

x Eleonora Duse zopet na odru. Slavna igralka Duse, ki je že pred 15 leti zapustila gledališče, se je sedaj, ker je izgubila ves kapital, katerega je imela izpred vojne vloženega v Nemčiji, povrnila zopet na oder ter nastopila te dni v Rimu v Ibsenovi drami „Zena z morja“. Duse je bila v tej ulogi sijajna kot v nekdanjih časih ter doživela velik uspeh, čeprav Italijanom Ibsen ni preveč primeren.

Listnica uredništva.

Potnik F. K. Vašega dopisa žal ne moremo uporabiti, ker nam sa. o. inicijale v podpisu ne zadostujejo. Javiti nam morate popoln naslov. Anonimnih stvari ne sprejemamo, to je pravilo vseh redakcij.

Javna zahvala.

Gospodu med. svetniku Dr. Karlu Thalmanu v Mariboru se s tem javno zahvaljujem, ker je v nujnem in jako težkem slučaju, s svojo operacijo rešil iz smrtne nevarnosti mojo soprogo.

Ivan Šober.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

OSKAR WILDE:

Pahljača Lady Windermereve.

(Drama v štirih dejanjih.)

Prevel: Radivoj Rehar.

(Dalje).

Peti prizor.

Mrs. Erlynne: Ali je Lady Windermere v plesni sobi?

Parker: Mylady je ravno kar odšla.

Mrs. Erlynne: Odšla? — Ali ni na terasi?

Parker: Ne; Mylady je odšla iz hiše.

Mrs. Erlynne: (se zdrzne; potem pogleda slugo s čudnim izrazom) Iz hiše?

Parker: Da — Mylady mi je rekla, da je pustila za Mylorda pismo na mizi.

Mrs. Erlynne: Pismo za Lorda Windermerea?

Parker: Da!

Mrs. Erlynne: Hvala (Parker odide; godba preneha). Odšla je iz lastne hiše! Pustila je pismo za lastnega moža! (gre k pisalni mizi, zagleda pismo, ga prime ter s strahom zopet položi nazaj). Ne, ne, to ni mogoče! Tako ne ponavlja življenje svojih žaloiger. Zakaj mi je prišla ta strašna misel na pamet! Zakaj se spominjam ravno sedaj onega trenutka, katerega bi najraje pozabila? Ali ponavlja življenje svoje žaloigre? (Odpri pismo ter ga čita, na to se zgrudi bolešno na stol). O, kako strašno! Iste besede, katere sem pisala sama pred dvajsetimi leti njenemu očetu! In kako grenko sem se morala pokoriti radi njih! — Ne, prava kazen me je zadela komaj nocoj, komaj sedaj! (ostane sedeč desno, Lord Windermere vstopi).

Lord Windermere: Ste že voščila moji ženi lahko noč?

Mrs. Erlynne: (zmečka pismo) Da.

Lord Windermere: Kje je?

Mrs. Erlynne: Trudna je, odšla je v spalnico. Rekla je, da ima glavobol.

Lord Windermere: Moram k njej. Saj mi oprostite?

Mrs. Erlynne: (vstane naglo) Ah ne, saj ni nevarno, trudna je, to je vse. Razen tega pa so v bifeju še gosti. Naročila je, da jo pri njih oprostite. Rekla je, da bi bila rada sama (pismo ji pade na tla). Prosila me je, naj vam to povem.

Lord Windermere: (pobere pismo). To je vendar pisava moje žene, ne?

Mrs. Erlynne: (mu naglo odvzame pismo) Da, to je nek naslov. Prosim, pokličite moj voz.

Lord Windermere: Takoj! (odide na levo).

Mrs. Erlynne: Hvala. — Kaj naj storim? Kaj naj storim? Tako mi je, kakor da se zbujam v meni čut, ki

ga doslej nisem poznala. Kaj naj to pomeni? Hči ne sme slediti materi — to bi bilo strašno! Kako naj jo rešim? En sam moment lahko uniči vse njeno življenje! Jaz vem to najbolje! — Windermere mora z donja — to je neizogibno potrebno. Toda kako naj ga pripravim do tega, nek način se mora najti — ah! (Lord Avgust vstopi s cveticami v roki).

Lord Avgust: Najdražja, v skrbeh sem! — Ali ne bi mogel dobiti odgovora na mojo prošnjo?

Mrs. Erlynne: Lord Avgust, vi morate Lorda Windermerea speljati v klub — in to takoj — ter ga tam zadržati kolikor mogoče dolgo — me razumete?

Lord Avgust: Vi ste mi vendar rekla, da naj bi ponoči ne čul tako dolgo!

Mrs. Erlynne: Storit, kar sem vam rekla; storite kar sem vam rekla!

Lord Avgust: In moj sin?

Mrs. Erlynne: Vaš sin? Vaš sin? — O tem jutri. Samo ne izpusite nocoj Windermerea izpred oči. Če to storite, vam tega ne odpustim nikdar — nikdar ne bom več govorila z vami — sploh ne bom hotela uti slišati več o vas — zapomnite si, Windermerea morate zadržati v klubu in ga ne smete pustiti nocoj domov. (Odide levo).

Lord Avgust: Govori, kakor da bi bil njen oče!

Kakor da bi bil res že njen mož. (Ji sledi ves prepaden).

Zastor pade.

TRETJE DEJANJE.

Prvi prizor.

(Pozorišče: Stanovanje Lorda Darlingtona. Pred kaminom na desni strani velika zofa. V ozadju zavesa, ki zastira okno. Vrata levo in desno. Desno miza s pisalnimi rekviziti. V sredini miza s sodavico, kozarci in posodo za šampanjske steklenice. Levo miza s škatljami za cigare in cigarete. Luči so prižgane).

Lady Windermere: (stoječ pred kaminom) Zakaj ga še ni? To čakanje je neznosno! Tu bi moral biti. — Zakaj ga ni tu, da bi mi s strastnimi besedami užgal v srcu ogenj ljubezni? Mrzla sem, mrzla kakor bitje brez ljubezni! — Artur je gotovo že čital moje pismo. Če bi me ljubil, bi mi bil sledil, s silo bi me odpeljal nazaj! Toda njemu ni do mene — priklenjen je na ono žensko — ona ga očarjuje — obvlada ga popolnoma. Ako hoče žena prikleniti moža nase, mora vzbuditi vse kar je slabega v njem — me delamo iz njih bogove nas zapušča jo, druge delajo iz njih živali, zato se plazijo pred njimi in so jim zvesti! Kako zoperno je življenje! ... Blazno je bilo, da sem prišla sem, več ko blazno! In vendar — kaj je huje, biti odvisna od moža, ki me ljubi, ali biti žena moža, ki bi me poniževal v lastnem domu? Katera žena naj to ve — katera na tem velikem svetu? — Me bo pa li vedno ljubil ta mož, kateremu žrtvujem vse življenje? Kaj naj mu nudim? — Ustnice na katerih je zamrl usmev veselja, oči, ki so

oslepele od solz, mrzle roke in ledeno srce! Nič mu ne prinašam! Nazaj moram — in vendar — ne! — ni mi več mogoče, ono pismo me je spravilo popolnoma v njegovo oblast — Artur bi me ne sprejel več nazaj! Ono nesrečno pismo! Ne! Lord Darlington zapusti jutri Anglijo in jaz se odpeljem z njim — izbire ni (Sede za trenutek, nato plane pokonci ter si obleče plašč). Ne, ne! Nazaj moram, naj stori Artur z menoj kar hoče. Čakati ne smem več. In Lord Darlington — ah! bo že prišel! Kaj naj storim? Kaj naj mu rečem? Me bo sploh pustil preč? Slišala sem, da so moški brutalni, strašni... Ah! (Si pokrile obraz z rokama; Mrs Erlynne vstopi z leve).

Mrs. Erlynne: Lady Windermere! (Lady Windermere se prestraši ter jo pogleda; potem se ozre zaničevalno v stran). Hvala Bogu, dani prepozno! Vi morate takoj nazaj k možu!

Lady Windermere: Moram?

Mrs. Erlynne: (zapovedujoče) Da, morate! Niti sekunde ne smete zamuditi! Lord Darlington pride lahko vsak trenutek!

Lady Windermere: Ne približujte se mi!

Mrs. Erlynne: Ah, vi ste na robu prepada! Tako morate zapustiti ta kraj — moj voz vas čaka na ogledni cesti. Ili morate z menoj naravnost domov. (Lady Windermere odloži jezo plašč ter se vrže na zofa) Kaj počenjate?

(Dalje prihodnjik.)

Torek
22.umetniški
večer.Pomnoženi
orkester.Velika
kavarna.

1857

Družabnik

ki bi vstopil v veletrgovino s kolonialnim blagom in ki raz. olaga najmanj s K 300.000, se išče za tu, v Mariboru, nad 30 let obtoječo pivovrstno trgovino v sredini mesta. Takojšnje ponudbe pod

„T. govina 300 000“ na upravnishvo. 1854 2-1

Čitajte in razširjajte
povsod naš list
„TABOR“

Salma

Neraztrgljivi kavčuk-
petniki za čevlje

**BETONARSKA ZAGRAJEVNA
VODNEGAZGRADNICA
ELEKTROTEHNIŠKA**

Ing. J. Laurenčič & Co.

IZRABA VODNEGAZGRADNICE

ŽRGE-MLINI-ŽEZUJI-PISE-UVLE-INDUSTRIJA-STRUBE-NOSTODI
PRORACUNI-GRADITI IN ODISK INŽENIRSKA BREZPLACHO.

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. ■ ■ ■
Brzjav: Meraki Ljubljana. ■ ■ ■

Skladšče: Novisad.
Telefon 64. ■ ■ ■

Gospodsk. ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica.

Emajlirani laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za oblike, vse vrste barv, suhe in oljne, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizaraki kilej, pleskarski, slikarski in mizaraki čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 1337

„MERAKL“-lak za pode. „MERAKL“-linoleum lak za pode. „MERAKL“-emajlirani lak. „MERAKL“-brunoline.
..... Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

?

**Kabaretni
večer
petek
25.**

?

1839 2-1

Čevlje

po meri od najfinije do najpri-
pro-tejše vrste, kakor tudi po-
pravila po najnižjih cenah pri

Franco Neubauer
Drošeska ulica 33. 1793

Pozor!

Priporočam vsem velece-
njenim trgovcem in odje-
malcem prvovrstno blago

za Miklavževo

medenjake vseh vrst, pe-
cite, božične sveče, bele
in barvane, kakor tudi
razne druge sveče po sta-
rih nizkih cenah. Zahte-
vajte cenik! 1612

FRAN CVILAK
Slov. Bistrica.

Vabilo na veselico s plesom.

katera se vrši v nedeljo dne 20. novembra 1921, v
gostilni **Antonije Kocmut v Studencih na Obrežju**.
Začetek ob 16. uri (4. uri pop.) Vstopnine: 1 D.
Za dobro zabavo, pijačo, kakor tudi kuhinjo je
najbolje preskrbljeno. 1835 Gostilničarja.

TRGOVINA

emajlove, steklene, porcelanaste in majolice
posode, se priporoča p. n. občinstvu.
NA DROŠNO! 1797 10-3 **NA DŽELO!**

ALBERT VICEL, Maribor, Glavni trg 3.

**Zavarovalnica banke
Beogradska zadruga d. d.**

je otvorila svoje zastopstvo v Cankar-
jevi ulici 15, kjer se dobe vsa tozadevna
zavarovalna pojasnila. 1840

Singer ■■■■■
Singer ■■■■■
Singer ■■■■■
Singer ■■■■■

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo
naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourn & Co. New York
podružnica Maribor, začasno Društva ulica 10.
Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Vabilo na subskripcijo.

Občni zbor našega zavoda je dne 30. oktobra 1921 sklenil zvišati delniško glavnico

od K 10,000.000— na K 30,000.000—

z izdajo **50.000 novih delnic po K 400— nominale.**

Nove delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delničarji imajo v smislu pravil pravico opcije na nove delnice v razmerju dve novi na eno staro po kurzu K 600— za komad, prištevši 5% obresti od 1. julija t. l. do dneva vplačila. V svrhu izvršenja prava opcije je predložiti plašče starih delnic.
2. Preostale delnice se nudijo nedelničarjem v subskripcijo po kurzu K 700— za komad, prištevši 5% obresti od 1. julija t. l. do dneva vplačila.
3. Nove delnice bodo opremljene s polovičnim kuponom za leto 1921.
4. Subskripcija, oziroma izvrševanje opcije, se vrši pri bančnih podružnicah v **Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti in Velikovcu** v času od 10. do 30. novembra t. l.
5. Repartitijo neoptiranih delnic si pridrži upravni svet.

Maribor, 10. novembra 1921.

1788 4-3

**Upravni svet Jugoslovanske Union-banke
preje Mariborske eskomptne banke.**

KONC. ZASTAVLJALNICA V MARIBORU.

Dne 7. decembra 1921, predpoldne ob 9. uri
prične

zastavna licitacija

efektov zastavnih listin št. 32.549 do 34.020
dragocennostnih zastavnih listin št. 62.845 do 65.020
ki niso do najkasneje 3. decembra 1921 prepisane
ali dvignjene.

Dne 5. in 6. decembra je zavod za vsak
strankin promet **zaprt.**

Najboljši filmi so

BOSNAFILMI

Henny Porten!
Harry Liedtke!
: Pola Negri! :
Lucy Dornaine!

Te zvezde filmskega neba
se nahajajo stalno na pro-
gramu v vseh prvovrstnih
:: nih kinih Jugoslavije. ::

Širite povsod naš list!

čevlje za gospode, dame in otroke,
telovadne čevlje, domače čevlje,
gumijeve podpetnike in prvovrstno kremo
za čevlje

kupite najceneje pri

Anici Traun, Maribor, Grajski trg 1.

Velika zaloga moških, ženskih in otroških nogavic.

Naročila za
BOŽIČNA DREDESCA
sprejema do 1. decembra t. l.
pisarna Jos Čeligi
Maribor, Koroška cesta št. 2
1812 9-2

Velika zaloga pohištva!

Če se hočete poročiti
in pohištvo si kupiti
le k Zelenki na poprej
Solsko ulico pogled!
Tamkaj - palnice no-
štete,
od najboljših kvalitete
tam so klubske gar-
niture
znane preko Drave,
Mure,
tamkaj so jedilne
sohe,
tam preproge in po-
dobe
in še vse, kar kdo
zele, 1801
pri Zelenki se dob

Ernest Zelenka
tapetar in sodno zapri-
seženi strokovnjak
Maribor, Solska ul. 5

Jos. Martinc
Maribor 223
Galanterijske veletrgovina

Fotografski atelje
v Mariboru
je otvoril 1487
Anton Mancini
v Prankopanski ul. 39.

Izkušajo moderne slike, kakor
budi vam v to stroko spadajoča
del. Slike na legitimacijo ligo-
stev v 24 urah.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavesa
Blago zapohištvo
Posteljno perje
Izvrstno nizke cene
v zalogi pohištva

Karol Preis
Maribor
Gospodarska ulica št. 20
Prilagodna tiska
Svobodni ogledi
Banki brezplačno!

Pristne kranjske klobaze

najfinejše vrste se vedno dobe v trgovini
Anka Jarc, Aleksandrova cesta 18.

Kelc Jakob, Maribor

Stolna ulica.
Krojaški atelje za gospode, dame in uniforme.
Točna postrežba! 1796 10-3 Solidna cena!

Temni dnevi, slabo vreme in dež

ne upliva na fotografiranje kakor pri drugih foto-
grafih, ker slikam pri modernu urejeni električni raz-
svetljavi. Fotografije za polne liste izdelujem v 1 uri.

Fotograf Vlašić,
1817 6-1
Gospodarska ulica 23.

Andropogon

najboljše sredstvo proti iz-
padanju las in brade razpo-
šilja Baloh in Rosina,
Maribor, steklenice 80 kron.
Poština se zaračuna po-
sebej. o o o o o 1775

Zimsko perilo,

klobuke, čevlje razno modno in ga-
copate, nogavice lanterjsko blago
najboljše vrste kupite najceneje pri trdki
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Česalni salon za dame

M. Fettich-Frankheim
Maribor, Stolna ulica šte. 2
se priporoča cenjenim damam za izviševanje vseh vlažniških
in v to stroko spadajočih del. Istanca zaloge parfumerij in iz-
metno v vseh barvah in velikosti - Manicure. - Poprava
zaponk in vilenic. 1709 16-4

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA
GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
D. Z. O. Z. SLOVENSKA BISTJICA

Proizvodi: gumbi iz rafinerije in smetnega reza,
(znanaka „Galatita“), nastiki za smetne, ovalice,
pipe in ribube, gumbi iz blekrovine (Perlmutter)
in perle. Držaji za palice in detajle iz narav-
nega reza. Telefon šte. 2. Bančni konto: Obrtna
banke, Ljubljana. Poštni rač. račun šte. 7122.
1709

Mala oznanila.

Gospodična strojepliska z prav lep. pisavo, močna vseh pisanih del 1888 za takoj primorne službe v kakem večjem podjetju, kjer bi se poleg drugih pisanih del vpelala v knjigovodstvo. Ponudbe pod „Lepa pisava“ na upravo lista. 1859

Perfektne knjigovodkinje se ize za takojšnjo vstopitev. Pismene ponudbe pod „Perfekt“ na upravo lista. 1859 2-1

Viničar, pošten, s 4 delavci se takoj sprejme. Naslov: encovich, Maribor, Cankarjeva ul. št. 8. 1814

Vajenec se sprejme v trgovini gumij Jos. Oravec, Maribor Slovenska ulica 6. 1811

Sprejme se za Maribor prodajalca, starejša, zanesljiva moč, specijalno st. oke, kalera bi bila zmogla samostojnega dela, knjigovodstva in korespondence. Nast. p. 1. dec. 1921. Ponudbe na poštini predal št. 18, Cel. e. 1834 3-2

Naznaniam cenj. občinstvu, da sem odpil krojaško delavnico Pod Mostom 22. Zagotavljam točno in solidno strožbo ter se priporočam Anton Vadun, begunc, Pod Mostom 22, Maribor. 1811

Dijake iz boljših rodbin se sprejme na hrano in stanovanje. Polize se v upravnstvu lista. 1846 2-1

Mala hiša zredi mesta poceni na prodaj. Pod mostom št. 18 Lepej 1862

25 leten gospod z lepim premoženjem se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično, ki bi imela nekaj premoženja. Le resne ponudbe naj se pošlje na upravo lista pod „Ljubzen“. 1847

Proda se: Perilo za dojenčke iz finega platna, kožuhočinasta damskasuknja, salonska omara, baržunasta garnitura za gospode, elegantna oprava za jedilno sobo in različne druge stvari. Pogleda se od 11-12 in 15-16. Naslov se izve v upravi. 1840

Krasno pohištvo (spalne sobe) prodaja ceno šetinska. Majstrov 8/1. 1863

Stare peči so na prodaj. Znižane cene. Lončarski mojster Stauber, Gosposka ul. 36 1855

Trgovina (starinarna) se poceni prodaja. Lokal pripravljen tudi za drugo obrt. Maribor, Vojašniška ul. 2. 1845

Kupim vsako množino bukovih drv. Ponudbe na trdnjo Lipert, Tattenbachova ul. 14 1827 3-3

Soliden gospod želi opremljeno sobo za taksij. Z celo oskrbo prednost. Ponudbe na upravo pod „Snažna soba“ 1824 2-2

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 2: se priporoča 32

Dvoredna rezila aparatov za britje „Gillette“ itd., kakor tudi stroje za striženje las in stroje za striženje zivali brusil strokovnaška Frano Tomazič, Maribor, Slovenška ulica št. 1 1806 2-2

Kupi se dobro ohranjena salska za vino. Vpraša se Josip Povodnik, Glavni trg številka 18. 1832

Jetika! Specialist za pljučne bolezni dr. Fečnik ordinira v torek in petek od 11. do 12. in od 14. do 16. ure v Mariboru, Razlagova ulica št. 21 Vse druge dni št. Jurij ob juž. zel 1048

Prodajam belo zelje od 25 kg naprej po K 820. Več e množine ceneje. Studenci, Kralja Petra cesta št. 13. 1850 2-1

Prodajam stare gosli. Rošter, Min-ka 33. 1852

Acetilenke, približno 30 sveč se kupi. Ponudbe na „Sokol“ Sv. Lenart v Sl. goricih 1856

Nova hiša z velikim vrtom, v lepi legi blizu Maribora, s takojšnjim stanovanjem, se prodaja. Cena 150 000 K. Uršula Andre, Koroščeva ulica št. 17. 1837 2-2

Hot. „Stara livarna“ Halbwidl.

V nedeljo predpoldan in zvečer v hotelski dvorani

koncert

s posebnim programom.

V torek 22. novembra

specialiteta: Divji zajci.

1848

Pristopajte k Jugoslovanski Matici.

Stavbeno podjetje
Franjo Spes in sin
Telefon 78 — Maribor, Tržaška cesta — Telefon 78
se priporoča za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela, talne in nadtalne stavbe, vse popravila, izvršuje vsakovrstne načrte in proračune.

„BALKAN“

Telefon št. 375. 113
Spedicijska vseh vrst. Carinska agentura in carinske reklamacije. Vkladiščenje vsakovrstnega blaga. Mednarodni prevozi. Solitve o patentiranih pohištvenih vozovih na vse strani. Spedicijske dostavne podjetje južne železnice.

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.
Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Največje domače spedicijsko podjetje

Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.

Največje domače spedicijsko podjetje

Brzjavni naslov: Spedibalkan.
Predprodaja vozovnic
za vse proge južne in državne železnice. Skladišče spojeno s tirom južne železnice, Aleksandrova cesta št. 70.

Vabilo k

izrednemu občnemu zboru

delničarjev Anglo-Avstrijske banke,

kateri se vrši 6. decembra 1921 ob 17. uri v blagajniški dvorani Anglo-Avstrijske banke v Wien-u I (Strauchgasse I) s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepanje o prenosu skupnega družbenega premoženja z vsemi pravicami in obveznostmi, v smislu zveznega zakona od 7. okt. 1921. B. G. Bl. št. 542. na novo se snujajo angleško družbo, proti dopustitvi delnic te družbe (ponovitev sklepa rednega občnega zbora z dne 31. oktobra 1921, čl. 38 pravil) ter od britev in obvestilo o tozadevnih sklepih generalnega sveta.
2. Sklepanje o predlogu generalnega sveta, s katerim se ta pooblašča, določiti natančnejše modalitete v lastnem delokrogu v smislu točke I. sklepajoče pogodbe. (Ponovitev sklepa rednega občnega zbora z dne 31. okt. 1921, čl. 38 pravil.)
3. Sklepanje o predlogu generalnega sveta, gl. om kate ega se, v smislu § 7 zak. od 7. okt. 1921. B. G. Bl. št. 542, delnice Anglo-Avstrijske banke, ki do 31. decembra 1922 niso zamenjane.

V smislu čl. 30 pravil, je upravičenih 25 delnic na en glas. Gospodje delničarji do glasovanja upravičeni, se vabijo, da vložijo svoje delnice z nezapadlimi kuponi najpozneje

do 27. nov. t. l. v Wien-u pri likvidaturi Anglo-Avstrijske banke ali pri podružnici v Mariboru ter pri vseh drugih njenih podružnicah in ekspozitrah.

Po čl. 27 družbenih pravil se zamorejo pooblašča podeliti samo onim delničarjem, ki so obenem do glasovanja upravičeni.

WIEN, dne 11. novembra 1921.

1861

Centralni svet.